Hommage aan overleden dichter Federico Oduber

ORANJESTAD — Op Curaçao is vandaag de op Aruba geboren dichter Federico Oduber begraven. Hij overleed afgelopen donderdag op 65-jarige leeftijd. Hoewel er slechts twee dichtbundels van hem zijn verschenen heeft hij volgens kenners een grote invloed gehad, mede door zijn bijdragen aan bladen als *Evolucion, Kakiña, Kambio* en *Voz di Pueblo.*

De Arubaanse schrijver Quito Nicolaas schrijft in een In Memoriam dat Oduber stamt uit een ondernemersgezin. Zijn ouders waren behalve eigenaren van Tienda Oduber ook eigenaar van het terrein waarop het San Pedro Hospitaal werd gebouwd. Zijn beide ouders stierven toen Federico nog jong was. Zijn twee zusters traden toe tot een kloosterorde. Volgens Nicolaas heeft Federico het verlies van zijn ouders emotioneel nooit helemaal kunnen verwerken. Federico kwam in de jaren vijftig op kostschool bij de paters Jezuïeten in Zeist terecht. Nicolaas verklaart daaruit Oduber's protestpoëzie en zijn anti-establishment en anti-religieuze houding. Zijn eerste (Nederlandstalige) dichtbundel *Beseffend* verscheen in 1961. Literator Wim Rutgers omschrijft die als "een dunne debuutbundel van een negentienjarige jongeling die nog meer dichterlijke natuur dan werkelijk dichter is, omdat hij nog te sterk al tastend op zoek is naar een vorm om zijn gevoelens en gedachten te verwoorden. De gedichten doen denken aan de woordkunst van voorgaande generaties zoals die tijdens de Nederlandse letterkundeles op school onderwezen werden."

In zijn studententijd in Nijmegen in de tweede helft van de jaren zestig leverde hij bijdragen aan het studententijdschrift *Kambio.* Daarin werden zowel Nederlandse als Antilliaanse 'wan'toestanden op politiek-, sociaal-economisch en cultureel gebied aan de kaak gesteld. Rutgers citeert daaruit: "Konservatieve ideeën zullen door progressieve visies aan het wankelen worden gebracht. Rechtse denkpatronen zullen door hun linkse pedanten op hun bestaansrecht worden getoetst. Traditionele instituten zullen door een a-traditionele aanpak gedwongen worden hun bestaansrecht te bewijzen of zich aan te passen aan de moderne eisen. Onze geschiedenis zal herschreven moeten worden." Oduber bleef rebels, getuige een uitspraak in het tijdschrift *Hacha*. "Een dichter, die zeker in een kolonialistische maatschappij geen onrust, verontrusting zo u wilt, bij het establishment kan veroorzaken is een zwakke dichter en is slechts bestemd om vernissage te blijven voor de maatschappij waarin hij leeft en werkt."

Amigoe-archieffoto van Federico Oduber in 1987.

ONBENULLEN

In 1976 werd zijn bundel *Putesia* (Hoerige rijmelarij) uit 1973 bekroond met een aanmoedigingsprijs van Sticusa, de Stichting voor Culturele Samenwerking. Het bijbehorende bedrag was vijfhonderd gulden. De argumentatie was "dat deze bundel door een bijzondere symboliek een extra dimensie aan het Papiamento gaf." In een reactie schreef de dichter "dat 'het bedragje' van de prijs in geen enkele verhouding stond met het aantal nullen in de commissie, die het had uitgeloofd en de nog grotere onbenullen die al grapjassend het bedrag overhandigden." In het gedicht *Vijf strijdliederen* uit 1965 geeft hij van zijn afkeer van de vooroorlogse Arubaanse samenleving blijk. Ook in het gedicht *Vlammend Eiland*, wat in 1983 verscheen in de anthologie *Consecha Arubano,* betuigt hij in minder bedekte termen zijn verminderde liefdesverhouding voor zijn geboorte-eiland. Na zijn rechtenstudie keerde hij terug naar het zustereiland Curaçao, waar hij in het huwelijk trad met een Curaçaose. Nicolaas en Rutgers stuitten beide op het gedicht *Verbeelding* of *Imaginashon*. Daarin heeft Oduber het over zijn eigen dood. Nicolaas citeert daarin het eerste deel van de Nederlandse bewerking:

Soms/ op een zonnelichte dag/ verbeeld ik mijn dood/ hoe ik zal sterven/ vol met rebellie/ vol angst.